

Aan: College van Gedeputeerde Staten
Provincie Zeeland
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

Datum: 8 december 2020

Betreft: Vragen ingevolge artikel 44 van het reglement van orde van de Statenleden Inez Flaming en Ralph van Hertum over het faunabeheerplan ganzen 2021-2026

Toelichting

Momenteel ligt het faunabeheerplan ganzen 2021-2026 ter inzage.¹ De PvdA vindt dat zorgvuldig moet worden omgegaan met de natuur en de dieren die daarin leven. Daarom hebben wij dit beheerplan nauwkeurig doorgenomen. Één van de dingen die ons direct opviel was dat de populatiecijfers die in dit beheerplan staan niet overeenkomen met die van [Sovon Vogelonderzoek Nederland](#).

Wij hebben daarom aan Gedeputeerde Staten een serie vragen over dit beheerplan. Een deel van deze vragen is een poging om boven water te krijgen welke kant Gedeputeerde Staten op wil gaan met de ganzen in Zeeland. Een ander deel gaat over de betrouwbaarheid van de tellingen en de schadetaxatie. Bij iedere vraag is een uitgebreide toelichting gebaseerd op onze bevindingen in het faunabeheerplan en publicaties van Sovon, Wageningen Environmental Research en A&W Ecologisch Onderzoek.

Naar aanleiding hiervan heeft de fractie van de Partij van de Arbeid de volgende vragen voor het college van Gedeputeerde Staten van Zeeland:

1. Wordt de jacht met vuurwapens toegestaan in stiltegebieden? Zo ja, hoe valt dit te rijmen met de aanwijzing van deze gebieden tot stiltegebied?
2. De tellingen die in het faunabeheerplan ganzen staan wijken af van de gegevens van Sovon. Zo wordt in het faunabeheerplan gesteld dat de grauwe gans in aantal toeneemt terwijl dat niet blijkt uit de Sovon gegevens (zie toelichting voor meer voorbeelden). Door wie zijn deze tellingen gedaan, en hoe worden de kwaliteit en onafhankelijkheid van deze tellingen gegarandeerd?
3. In het rapport 'Effecten van verjaging op vraatschade door ganzen in Fryslân' (A&W-apport 2571, 2019)² wordt geconcludeerd dat vraatschade door winter ganzen sterk wordt overschat door verkeerde aannames. Bent u bereid de aanbevelingen uit dit rapport op te volgen? Zo nee, waarom niet?
4. In het rapport 'Ganzen en ganzenschade in Nederland - Overzicht van kennis en kennishiaten voor effectief beleid' (Wageningen Environmental Research Rapport 2965, 2019)³ wordt geconcludeerd dat de relatie tussen aantal ganzen en ganzenschade nog erg onduidelijk is en er ook weinig bekend is over de effectiviteit van niet-dodelijke afschrikmethodes (zie toelichting). Bent u bereid de aanbevelingen uit dit rapport op te volgen? Zo nee, waarom niet?

Hoogachtend namens de PvdA-Statenfractie Zeeland,

Inez Flaming en Ralph van Hertum

1 Faunabeheerplan ganzen 2021-2026

<https://zeeland.sharefile.eu/share/view/edf45d2db7bd4fce>

2 Effecten van verjaging op vraatschade door ganzen in Fryslân

[https://www.fryslan.nl/document.php?](https://www.fryslan.nl/document.php?m=7&fileid=69718&f=205db30607b17f72bc93d19c96731daa&attachment=0)

[m=7&fileid=69718&f=205db30607b17f72bc93d19c96731daa&attachment=0](https://www.fryslan.nl/document.php?m=7&fileid=69718&f=205db30607b17f72bc93d19c96731daa&attachment=0)

3 Ganzen en ganzenschade in Nederland - Overzicht van kennis en kennishiaten voor effectief beleid

<https://edepot.wur.nl/504998>

Bijlagen

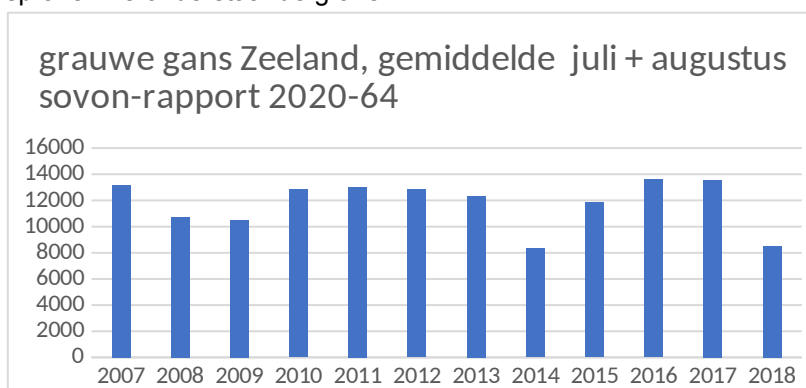
Toelichting vraag 1:

Op pagina 9 van het faunabeheerplan ganzen staat: *“Bij het treffen van populatiebeperkende maatregelen wordt geen principieel voorbehoud voor natuurgebieden gemaakt.”* Echter, een deel van de natuurgebieden in Zeeland is aangewezen als stiltegebied. Het betreft de Kop van Schouwen, Yerseke Moer, Schotsman en alle deltatwateren. Het maximale geluidsniveau is hier vastgesteld op 40 dB (kerngebieden) of 48 dB (buffergebieden). Provinciale Omgevingsverordening, bijlage 13.⁴ De mondingsknal van een vuurwapen kan oplopen tot 150-160 dB. Ook met een geluidsdemper is de knal nog steeds veel harder dan 48 dB. Dit betekent dus dat de geldende geluidsnormen in deze stiltegebieden worden overtreden door te jagen.

Toelichting vraag 2:

Op diverse punten wijken de aantallen getelde ganzen in het faunabeheerplan ganzen af van de door Sovon getelde aantallen, of staan feitelijke onjuistheden. Een aantal voorbeelden:

- op pagina 11 van het faunabeheerplan ganzen staat: *“De aantalsontwikkeling van overzomerende grauwe ganzen laat grote fluctuaties zien. De meerjarige trend laat een (lichte) toename zien. Wanneer we kijken naar de laatste jaren is er echter een forse toename zichtbaar.”* Dit is in strijd met de gegevens in het Sovon-rapport 2020/64 ‘Ganzen en zwanentellingen Zeeland 2018/2019’.⁵ Volgens dit rapport, dat is opgesteld door Sovon in opdracht van de provincie Zeeland, schommelen de aantallen grauwe ganzen een beetje over de afgelopen jaren, Van forse toename is totaal geen sprake. Zie onderstaande grafiek.

- Eveneens op pagina 11 staat: *“Opvallend is het feit dat de streefwaarden uit de doelstellingen voor grauwe gans en brandgans in respectievelijk 2005 en 2011 niet terug te vinden zijn in rapportages van Sovon. In die betreffende jaren heeft Sovon in Zeeland die ganzensoorten niet geteld.”* Dit is feitelijk onjuist. In het Sovon-rapport 2020/64 ‘Ganzen en zwanentellingen Zeeland 2018/2019’ staan de gegevens voor 2011 voor de brandgans gewoon vermeld. Ook de grauwe gans heeft SOVON in 2005 gewoon geteld; de jaargemiddelden zijn te vinden in de Sovon-file trends watervogels.⁶
- Eveneens op pagina 11 staat: *“De Canadese gans laat een gestage groei zien.”* Ook dit is in strijd met de gegevens van Sovon waaruit blijkt dat de Canadese gans geen toename meer kent vanaf 2010 (zowel in het Sovon-rapport 2020/64 ganzen en zwanentellingen Zeeland 2018/2019 als in de trends watervogels).
- De tabel met tellingen op bladzijde 22 (gedaan op de derde zaterdag van juli) komen niet overeen met de tellingen in het rapport ganzen en zwanentellingen Zeeland van de provincie, die geen toename laten zien.

Al deze verschillen geven aanleiding tot de gestelde vragen.

4 Omgevingsverordening Zeeland

<https://www.zeeland.nl/kaarten-en-cijfers/kaarten/omgevingsverordening-zeeland-2018-kaart>

5 Sovon-rapport 2020/64 "ganzen en zwanentellingen Zeeland 2018/2019

https://www.sovon.nl/sites/default/files/doc/rap_2020-64_ganzen-zwanentellingen-zeeland-2018-2019.pdf

6 Sovon-file trends watervogels

https://www.sovon.nl/sites/default/files/doc/trends_watervogels_2018-19.xlsx

Toelichting vraag 3:

Enkele van de conclusies uit het rapport 'Effecten van verjaging op vraatschade door ganzen in Fryslân' (A&W-rapport 2571, 2019) zijn:

- Er is vanaf 2006 steeds meer schade per individuele gans uitgekeerd. De toename staat echter niet in verhouding tot de berekende consumptiemogelijkheden van ganzen. Dit betekent dat de ontwikkeling van de schadebedragen losgekoppeld is van de aantalsontwikkeling van de ganzen. Naar de toekomst toe betekent dit dat een eventuele afname in de ganzenpopulatie niet noodzakelijkerwijs ook tot een afname van de schade zal leiden.
- Bij de taxaties van schade hanteren taxateurs het principe dat een verschil tussen de referentiehoogte en de gemeten grashoogte, zodra deze op enige datum bepaald is, constant zal blijven gedurende het groeiseizoen. Uit de in dit onderzoek tweewekelijks gemeten begrazingsdruk en grashoogte blijkt dat deze aanname niet juist is voor percelen die in april niet meer begraasd worden. Op deze percelen is de grasgroei in april en begin mei zo sterk dat alle percelen op ongeveer dezelfde datum op de maximale grashoogte komen.
- Naar de toekomst toe zien wij in potentie de volgende beleidsmatige toepassingsmogelijkheden van ons onderzoek:
 - o Schade uitkering sterker koppelen aan de ganzenbezetting vanaf 1 april.
 - o Herbezinning van schade-uitkeringen op percelen die geen begrazing hebben gehad na 1 april.

Op basis van dit rapport heeft het Fries Dagblad geconcludeerd dat boeren te veel ganzenschade hebben uitgekeerd gekregen.⁷

Toelichting vraag 4:

In het rapport 'Ganzen en ganzenschade in Nederland - Overzicht van kennis en kennishiaten voor effectief beleid' (Wageningen Environmental Research Rapport 2965, 2019) wordt op blz. 10 geconcludeerd:

"Ganzenschade wordt in het beleid doorgaans direct gerelateerd aan het aantal aanwezige ganzen (bijvoorbeeld het schadeniveau in 2005 of 2011), en dus wordt aangenomen dat afname van het aantal ganzen (en maatregelen die dat beogen) automatisch leidt tot een evenredige afname van schade. Ganzenschade is echter afhankelijk van meer factoren dan enkel het aantal ganzen, zoals blijkt uit bovenstaande analyse voor Friesland en een review van eerdere studies."

⁷ Friesch Dagblad, 1 januari 2020: 'Boeren krijgen te veel voor ganzenvraat'

https://frieschdagblad.nl/2020/1/1/boeren-krijgen-te-veel-voor-ganzenvraat?harvest_referrer=https:%2F%2Fwww.google.nl%2F